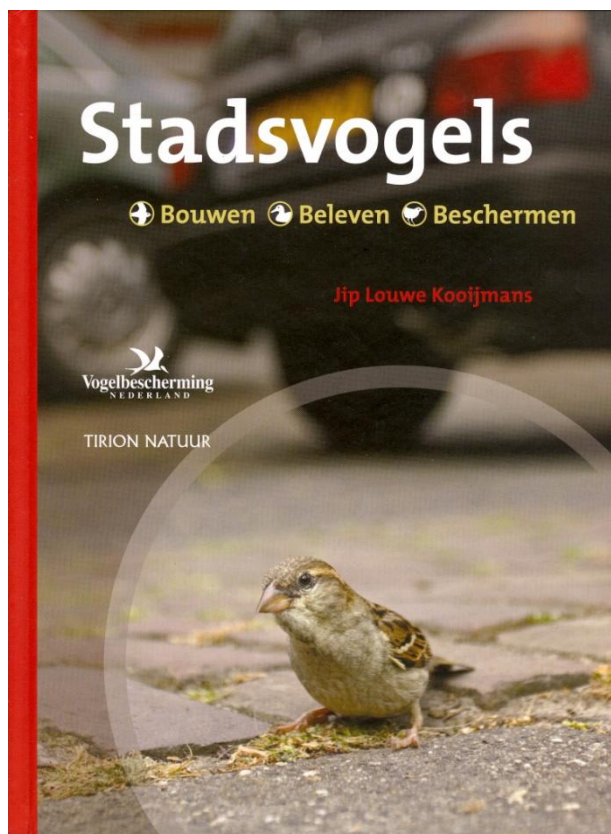

Nieuw in de Jan Verwey Bibliotheek

Jelle van Dijk

Louwe Kooijmans, Jip 2009. *Stadsvogels Bouwen Beleven Beschermen*. Vogelbescherming Nederland & Tirion Natuur, Zeist / Baarn. 144 p. Prijs € 29,95.

Na een kast vol boeken over bosvogels, duinvogels, weidevogels, watervogels en zeevogels is er nu ook een boek over stadsvogels verschenen. Dat het er nu pas van is gekomen, heeft veel te maken met de nogal laat ontluikende liefde voor de vogels van dorp en stad. Al vanaf de start van het Broedvogel Monitoring Project in 1984 probeerde organisator SOVON vogelaars te verleiden nu eens niet een natuurgebied, maar een stadswijk op broedvogels te inventariseren. Dat lukte aanvankelijk maar moeizaam. Toch waren er vogelwerkgroepen die zich vol overgave op de stadsvogels stortten. Het boekje *De broedvogels van Alkmaar in 1994* is daar een mooi voorbeeld van. Langzamerhand is het aantal onderzoekers van stadsvogels toch flink gestegen. Dat er nu meer belangstelling is, blijkt wel uit het succes van het onlangs gestarte project MUS (Meetnet Urbane Soorten). De aandacht voor stadsvogels kreeg een flinke impuls toen de Huismus op de Rode Lijst verscheen. Ook de acties van Vogelbescherming

Nederland, zoals de nationale Tuinvogeldag en het uitreiken van de Stadsvogelprijs, hebben de belangstelling voor de vogels in onze directe leefomgeving sterk gestimuleerd.

Het hier besproken boek dat op de Stadsvogelconferentie van 5 november in Leiden gepresenteerd werd, is een echte voltreffer.

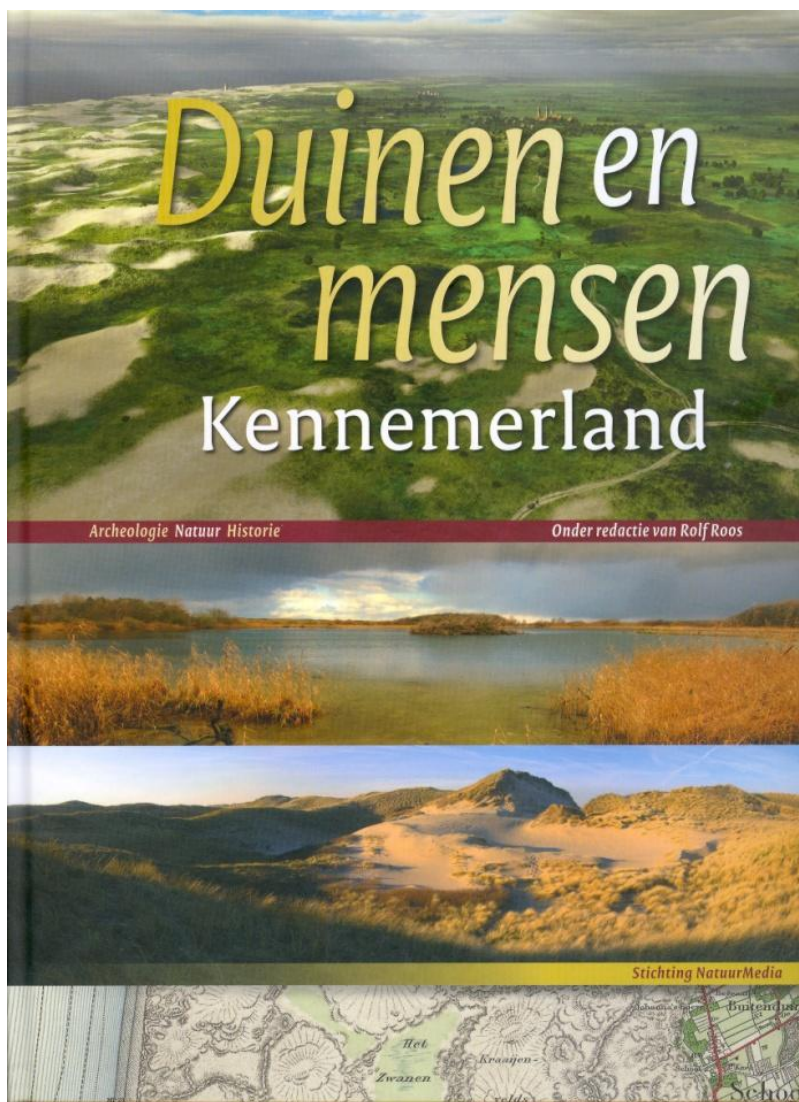
Dat komt doordat er niet alleen veel wetenswaardigheden worden vermeld over de vogels die in de stad broeden, maar vooral doordat uitvoerig wordt ingegaan op praktische maatregelen om vogels in de stad nog meer kansen te geven. Zo komen allerlei typen nestkasten ter sprake, maar natuurlijk ontbreekt ook de vogelvide voor de Huismus niet. Een foto van een Huismus in een vogelvide, genomen door Hein Verkade in de Egmonderstraat, maakt duidelijk dat deze oplossing voor de woningnood onder mussen, geaccepteerd wordt. Maar natuurlijk gaat het ook over het onderhoud van plantsoenen, groenstroken en waterkanten. Als je het boek doorneemt, krijg je bijna vanzelf de neiging snel naar het gemeentehuis te gaan om eens te gaan praten met de ambtenaren van de groendienst. Wat valt er met simpele aanpassingen en slim beheer nog veel te verbeteren!

Het boek is ingedeeld in duidelijke hoofdstukken: inleiding, de stenen stad, de groene stad, de blauwe stad, de nieuwe stad, flora- en faunawet en stadsvogels.

Alle hoofdstukken zijn fraai geïllustreerd met foto's van vogels, stadslandschappen en instructieve tekeningen. Dat alles is vormgegeven in een aantrekkelijke lay-out, waardoor het boek bijzonder prettig hanteerbaar is geworden. De teksten zijn over het algemeen prima leesbaar met een duidelijk indeling in korte paragrafen. Een paar onvolkomenheden vielen toch op. Zo wordt gezegd dat de Kokmeeuw niet op daken broedt. In 2004 vond Peter Spierenburg echter 33 nesten op het dak van de veiling in Rijnsburg. Ook het broeden van de Kleine Plevier op daken (onder andere ook in Rijnsburg) wordt niet genoemd. Van de Visdief wordt gezegd dat deze soort pas recent op daken is gaan broeden, terwijl Joost Bouwmeester al in 1990 tientallen visdiefnesten op het enorme dak van de bloemenveiling in Aalsmeer vond.

Dat neemt niet weg dat het een bijzonder praktisch boek is om steeds weer in te kijken en om ideeën op te doen. Een prachtig boek voor elke stadsvogelaar, voor elke vogelwerkgroep die oog heeft voor stadsvogels en natuurlijk ook voor elke gemeentelijke groendienst.

Roos R. (redactie) 2009. *Duinen en mensen Kennemerland*. Stichting NatuurMedia & PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland, Amsterdam. 225 p. Prijs € 29,95.

Direct bij de eerste keer dat je dit boek openslaat besef je: dit is topkwaliteit!

Voor mij ligt een groot formaat boek (23 x 32 cm), ingebonden met hard kaft. Op het omslag staat behalve de titel ook nog: *Archeologie Natuur Historie*. Die drie begrippen worden volledig waargemaakt. In het boek staan ruim 40 historische kaarten. Dat is dus smullen! De archeologie wordt boeiend beschreven en rijk geïllustreerd in beeld gebracht. Foto's van opgravingen en prachtige tekeningen van hoe het er vroeger uit gezien kan hebben, ondersteunen de teksten. Ook de meer recente historie komt uitgebreid aan bod met hoofdstukken over de waterwinning, de doorgraving van het Noordzeekanaal en de bunkerbouw in de Tweede Wereldoorlog. Behalve van foto's, maken de auteurs ook vaak gebruik

van mooie schema's en dwarsdoorsneden. Het boek is behalve met kaarten en tekeningen ook met honderden foto's geïllustreerd. Wel zijn de afbeeldingen nogal eens aan de (erg) kleine kant en komen daardoor niet zo goed tot hun recht. Dat

geldt met name voor landschapsfoto's. Nu staan ze soms zo groot als een flinke postzegel afgebeeld, terwijl je daar graag een halve pagina voor beschikbaar zou stellen. Ook de moderne lay-out waarbij de foto's zonder enige tussenruimte tegen elkaar worden geschoven, pakt soms niet zo gelukkig uit. Dat is dan ook meteen het enige punt van kritiek. Er zijn ook prachtige fotopagina's zoals pagina 11 met alle rozen van de duinen, de dubbele pagina 76-77 met herinneringen van de tweede Wereldoorlog, pagina 93 met 18 vogelfoto's waarin met plus, min of gelijk ook de trend in de aantalsontwikkeling wordt aangegeven. Als je dit boek doorneemt besef je al snel dat je jezelf enorm te kort hebt gedaan door niet wat vaker verder dan de Amsterdamse Waterleiding-duinen Noord-Holland in te gaan. Als het straks weer voorjaar is, moet toch maar eens goed bij Wijk aan Zee en Egmond rondgestruind worden. De flora van het zeedorpenlandschap moet daar geweldig zijn. Daar liggen bijvoorbeeld nog akkertjes in de duinen, die al ruim een eeuw onafgebroken bewerkt zijn geweest.

In de titel van het boek staat terecht *Duinen en mensen*. De duinen noemen we een natuurgebied, maar de invloed van mensen is eigenlijk overal zichtbaar. Gert Bayens en Jaap Duyve maakten dat al duidelijk in 1991, toen zij het boek *Lezen in het duin* over de Amsterdamse Waterleidingduinen publiceerden. Dit boek staat niet alleen stil bij wat er in het verleden allemaal in de duinen is gebeurd, maar gaat ook in op het moderne beheer, waarbij plaatselijk verstuing gestimuleerd wordt en grazers worden ingezet om ongewenste vegetatie kort te houden. *Natuur en natuurbeheer* is de titel van het derde hoofdstuk dat maar liefst 44 pagina's in beslag neemt.

Het boek besluit met een serie prachtige besprekingen van alle duingebieden van Kennemerland. Van de AW-duinen in het zuiden tot aan de duinen van Schoorl in het noorden. Al met al een prachtig boek dat, elke duinliefhebber zal aanspreken.